

قلاش در جهت ارتقای کیفی ارکستر

نصیر حیدریان
موسیقیدان
و رهبر ارکستر

نکته دیگر اینکه اگر برنامه‌ریزی شورای هنری تنها انتخاب رهبران میهمان باشد، باید در این زمینه تحقیقات و بررسی‌های درستی انجام بگیرد تا رهبرانی توانمند و شایسته انتخاب شوند و این مسئولیت را برعهده بگیرند. مساله دیگر این است که اگر ارکستر به‌هر دلیل تا مدت‌ها رهبر دائم نداشته باشد، باید در انتخاب و حضور رهبران میهمان هیچ وقفه‌ای صورت نگیرد تا فاصله و خلی در تمرینات ارکستر به‌وجود نیاید، البته اغلب ارکسترهای دنیا با رهبر دائمی اداره می‌شوند چرا که رهبر میهمان نمی‌تواند یک برنامه سالانه برای ارکستر ارائه کند و تنها برای قطعاتی که قرار است اجرا شود برنامه‌ریزی می‌شود و البته آن هم با تصمیم رهبر دائم است. مشکل ما در ایران نبود یک آکادمی رهبری است تا وابسته به رهبران حرفه‌ای خارج از ایران نباشیم. ما در زمینه تربیت رهبر ارکستر چه قبل از انقلاب و چه بعد از انقلاب کوتاهی‌های زیادی توجیه بسیاری داشته‌ایم و یکی از آرزوهای من این است در ایران آکادمی رهبری تأسیس کنم تا رهبران خوب تربیت شوند و کیفیت کاری ارکستر ارتقا یابد. البته هر بار که به ایران می‌آیم، مستر کلاسی رهبری برگزار می‌کنم و این کار را جزو وظایف خود می‌دانم.

جای خالی پیشکسوتان در ادکستر

جاوید مجلسی
موسیقیدان
نوازنده و رهبر
ارکستر

باقی خواهد ماند اما این امکان پذیر نیست. مگر اگر همیشه یک شوق جوان درگیر این ارستریز باشد و بازمهم این امکان پذیر نخواهد بود جز اینکه از حضور و بینشکستوان و نوازندهای با سابقه برای پیرمرد و نوازنده چهره‌دست را به یک بدبوس با استعدادی درست تبدیل کنیم تا زیر نظر آن نوازنده پرورش یابد و از تمام تجربه‌های ارستریز استفاده کند. بنابراین این امکان پذیر است که با هم‌گامی و هم‌فکری با نوازنده‌های نسل‌های هم‌گام بگردد و آن‌جا که در جریان هستم بنیاد رودکی را منظر غوغای بسیاری یاد دارم و اگر به یک هنر کارگردانی درستی نیاز باشد این چرخه‌ها به حرکت درمی‌آیند متوجه می‌شوید.

■ نکته‌ای که همیشه مورد بحث بوده و حاشیه‌هایی هم به همراه داشته پرداخت دستمزد نوازنده‌ها است. آیا شورای هنری ارکستر می‌تواند کمکی در جهت بهتر شدن شرایط معیشتی نوازندگان داشته باشد؟

شریفان: البته این موضوع بحث جدیدی نیست و نوازنده‌ها پیش ازین هم در این موضوع گدایه نمود بودند. حضور او یا نه سه سال قبل نوازندگان آکرستریزه صورت گرفته و پروژهای فعالیت داشتند و براساس آن حق الزحمه دریافت می کردند و به نظر نمی گاه نهادن بود این دلیل که اگرستریزه در تمام طول سال اجرای برنامه‌ها ندارند و در برخی از ایام عزاداری چون محرم و صفر برنامه کنسرت‌ها تعطیل است و براین اساس حقوق به پرداخت نمی‌شود. اما حدود سه سال قبل موضوع حق ثابت و ماهانه نوازندگان و به عنوان دلیلی بحث بیمه و بازتاستیگی و تمامی مسائل مربوط به حق و حقوق یک نوازنده مطرح می‌شود و برای این موضوع تلاش‌های بسیاری از سوی بخش اداری بنیاد رادی صورت گرفت و حتی با وزارت کار صحبت‌هایی انجام شد اما اگرچه قبول این موضوع از سوی نوازندگان به نفع آنها نیست و به نظر می‌آید که اگر وزارت کار مشکلاتی نبود اما خوشبختانه این مسائل مرتفع شد و نوازندگان از تمامی حق و حقوق خود بهره‌مند شدند. البته بحث مالی و... به شورای آکرستری مربوط نمی‌شود و بنیاد رادی این پیگیران را انجام می‌دهد.

[illegible]

رهبان ارکستر براساس چه معیاری انتخاب می شوند و چه مدت زمانی می توانند حضور داشته باشند و برنامه های خود را ارائه کنند؟

شریفان: شورای هنری ایتامی را برآوردی که از پائینسل با تجربه کاری بسیار آگوستی بهره مند هستند دعوت به عمل می آورد پس از آن پیشنهادت اینها دربار امارانه برنامه های چون انتخاب قطعات، زمانبندی و تاریخ و... بررسی می شود. من می بینم باورم از گسترش موفقیت در این سال ها بدون خفا حفری حرکت کرده و تنها با یک مدیر یا رهبران این مسیر طی شده است بنابراین اگر وظایف آگوستی در چارچوب نظام مند و هدفمند تعریف شود هر فردی در این چارچوب فعالیت می کند. میادیم را با تشکیل شورای هنری شاهد اتفاق های بسیار خوبی باشیم و حتی می توان دریافت که در گسترهای دیگر هم فکر کرد.

صاحب نسق: نخست تست شورای هنری را در انتخاب رهبر انتشار فراخوان های مستقل برای تمامی صاحبان و بینکسوت و کسانی که نام درخشان در عرصه بین المللی دارند و همچنین سابقه بیشتری در آگوستی داشته، بوده است و از آنها دعوت به عمل خواهد آمد تا در دوره های معین، رهبری آگوستی را قبول کنند و گرمی کنم به نام این دوستان در نشریات اشاره به سابقه، در مرحله بعد به صورت فراخوان یا مستقیم از دیگر رهبران دعوت به عمل خواهد آمد و هر فردی می تواند مطابق زمان و برنامه ریزی های که در طول سال در نظر گرفته شد، حضور کارهای خود را ارائه دهد، ضرورتی ندارد چون در عرصه بین المللی است و در کنار آنها نیز از حضور رهبران خارجی بهره خواهیم برد و برای آنها هم برنامه ریزی شود از جمله انجام گردهمایی است. نگاه به ارتقای سطح آگوستی موضوعی است که توسط رهبران و با نظارت شما باید مورد توجه قرار بگیرد تا شاید بتوانیم به هر چه واقعی تر رسید.

ارکستر همچون ارشيو، کتابخانه، انبار ساز، دستگاه قانوني و حقوقی در سطح یک مسائل اساسنامه و حتی باید مطرح کردن حق نوازندگان ... در این شورا مطرح و بررسی می شود و به عنوان یک واسطه با مدیریت بنیاد رودکی که بخش اصلی را برعهده دارد نقش خود را به یقین ایفا می کند. من این سوال را تأکیدشان حضور ارکستران به سابقه در شورای هنری است همان در پی راه اندازی مکانیزم دیگری از مجاری غیر مستقیم هستند و بر این اساس، یکی از دلایل این شورا مطرح شدن مسئله و مشکلات ارکستر به صورت رسمی بوده و بهر چه از حضور فرد یا افرادی که بخوانند بر خلاف قرار دادهای یا عهده بندی ها، ارکستر را به حرکت در آورند و به شکلی رفتار کنند که در نهایت ضررش به سمت ارکستر خواهد بود.

■ آیا انتخاب نوازندگان ارکستر با نظر شورای هنری است؟ و از نوازندگان جوان و فارغ التحصیلانی که نیاز به کار و تجربه در ارکستر دارند دعوت خواهد شد؟

شریقای: براساس سیاستگذاری برنامه‌ریزی‌های بنیاد رودکی، نوازندگان ارکستر با شرکت در یک آزمون سانه و با حضور هیأت داوران انتخاب می‌شوند و این عملکرد در جهت انگیزه بهتر وین‌ها بوده و دیگر انگیزه‌ها گامی به آنها وجود ندارد. اما در صورتی که نیاز به جذب نوازندگان جدید باشد این کار از طرق مختلف از جمله فراخوان انجام می‌شود که در این مرحله هم آژوینی با حضور داوران مختلف برگزار خواهد شد و این افراد تعیین می‌شوند.

نکته دیگر ریزش آوار و گسترش است که بسیار مورد اهمیت بوده است. من از این هنگامان کشورم همسب و نسبت به مشکلات فضای اکرستارها، فاصله‌ای که بین مخاطب و اکرستار وجود دارد آمده اکاهم بنابرین اجرای ریزش آوار جدید در زیره زان تکرار بی دو سه مساله مهمی است و برپیهزانه توجه قرار بگیرد. در کشورما یک تنه‌ایک اکرستار رسمی وجود دارد بنابرین نیازاست سطح کاری اکرستار ارتقا یابا تا مخاطبان بیشتری جذب کند و این مهم تنها با یک برنامه‌ریزی درست و اوجوسی قطعات جداگانه امکان پذیر است. دروسیقی کلاسیک، جدا قطع و چیدارد که تا امروز در ایران اجرا نشده ومخاطبان، آشنایی با آن ندارند بنابرین برای اجرای ای قطعات برنامه‌هایی در نظر گرفته شود تا قلوبدر استقبال مخاطبان، رویپراتر شود بادریدگر نشاط هنری به اکرستار تزریق شود. اما در خصوص نگاه بنوازدندان که دهربران جوان با یکدیگر مابه سابقه اکرستار سونیفیک در این سال های اخیر منوجه می شویبد که تعداد رهبران ایرانی که قابلیت کارووضردرا کرستار داشته باشند به تعداد انگشتان دوست هم نمی رسد و این اتفاق خوشی نیست و امید است تا پندسلین ایران ترها استفاده بهتری داشته باشیم چرا که آینده هنری کشورما

محمد سعید شریفیان و کیاوش صاحب نسق در گفت و گوبا «ایران»

از ضرورت تشکیل شورای هنری ارکستر سمفونیک تهران و اقدامات آن می‌گویند

ضرباهنگ ارکستر باریتم تازه

فعالیت ارکستر منحصر به فرد بوده، و ظرافت هر بخش چندان مورد توجه نبوده است. صاحب‌نسق: اسانامه ارکستر سمفونیک

درحال بازنویسی و تصحیح است بنابراین اگر قاعدتا تا زمانی که مشکلات ارکستر مرتفع نشود و این دغدغه‌ها به شکل مکتوب و بدون نقض از نگاه اعضای شورا و همچنین تک تک اعضا، مدیریت بنیاد دست‌انداخته و مشاوران و... بررسی نشود این اسانامه به شکل عمومی در دسترس دوستان قرار نخواهد گرفت.

■ برخی از رهبران ارکستر بر این نظرند
اعضای شورای هنری باید از خود نوازندگان
ارکستر انتخاب شوند یا کسانی که سابقه
حضور در ارکستر داشته‌اند، برای اساس
معیار انتخاب این اعضا چگونه بوده است؟

شرفیابان: به عقیده من این دیدگاه کاملاً اشتباه است و این دوستان مسائل را بدرستی متوجه نشده‌اند. اصولاً فعالیت ارگسترستی با حضور دو شورا انجام می‌گیرد، شورای اهالی و شورای سیاست‌گذاری که برنامه‌ریزی ارگستر، انتخاب قطعات و همچنین انتخاب رهبر را برعهده دارد و دیگری، شورای نوازندگان ارگستر است که به مسائل مالی، انضباطی، زمانبندی تمرینات نوازندگان و مشکلاتی که از سازه‌ها وجود دارد می‌پردازد. البته هر دو شورا با یکدیگر در ارتباط است.

رکستر سفونیک تهران مدت زمان کوتاهی را درودی اعلام کرد به دلیل آنچه «واگذاری ارکستر» بوده، قرار است با دعوت و حضور وی برای ارکستر سفونیک تهران تشکیل شود. محمد سعید شریفیان، هوشنگ کامکار، ابهرام لطیفی، هدف از ایجاد این شورانگیزه برای ارکستر و بازیگری و تدوین آیین نامه برای تعامل و همکاری بنیاد رودکی و ارکستر در خارج از کشور از مصوبات این شورانگیزه بود. شورای هنری شیوه انتخاب رهبر ارکستر بوده و شرایط فنی به این نتیجه رسیده است که در همین راستا تشکیل شورانگیزه بین محمد سعید شریفیان و گیوش صاحب نسق و گفت و موسیقی پوزمه موسیقی کلاسیک و ارکستر و موسیقی و طایفه شورای هنری، اندک درامه می خوانند.

است نادیده گرفته شود، به همین دلیل ایجاد شورای هنری ارکستر سفسونیک به عنوان شورایی که ارکستریونان زیر نظر آن به فعالیت‌های هنری خود ادامه دهند، الزامی است. در این شورا مشکلات فنی، انضباطی و سازوکارهایی که بین اعضای ارکستر و همچنین بین مدیریت خرد و کلان آن باید وجود داشته باشد بررسی می‌شود و با نگاه جدی رز، ساز و کارهای دقیق تر و سالمی برای آن طراحی می‌شود.

بیابک سالی است که ارکستر سمفونیک بدون رهبری ثابت کنسرت‌های خود را می‌کند تا اینکه چندی پیش مسئولان رودکی تصمیم گرفتند این ارکستر را بر شورای فنی برنامه‌ریزی‌های خود سربگیرد. ابتدا درباره ضرورت تشکیل شورا توضیح دهید. با توجه به تجربه در عرصه موسیقی آیا در خارج از ایران ارکسترها زیر نظر شورای فنی فعالیت می‌کنند؟

تا ارکستر سمفونیک یونان با تکیه بر این شورا و همچنین تعامل با شورا نوازندگان خود که خود ارکستر مستقل بوده - اعضای آن نوازندگان اصلی یا در حقیقت سرگروه‌های ارکستر هستند - و در کنار آن مدیریت بنیادی ارکستری، بدنه این گروه و بخش اجرایی آن شکل و شمایلی منطقی تر و حرفه‌ای به خود بگیرد. ناگفته نماند تلاشی که در وهله اول در شورای فنی ارکستر و به دعوت بنیادی رودکی انجام گرفت این بود که عزیزان و دوستان ارکستر مدیریت موسیسن‌هایی در این شورا حضور پیدا کردند که از کم حاشیه‌تری تلقی و دلسوترین موسیسن‌ها در این مقطع تلقی می‌شوند و البته در بین خود، انگسازان نوازندگانی هستند که خود توانایی رهبری یک ارکستر را داشته و در کنار آن زمینه‌های پژوهشی و آموزشی، کتب بسیاری تألیف کرده‌اند و رواقع این افراد درایه‌های مختلف مدیریتی این ارکستر نقش‌های بسیار کلیدی داشته‌اند و در دغدغه‌های دوره‌های مختلف این ارکستر آگاه بوده‌اند که متأسفانه با تغییرات مدیریتی یا دولتی در بدنه آن وزارت ارکستر، طرح‌هایی که ارائه کرده بودند به سرانجامی نرسید. اما در پاسخ به این سؤال که آیا دیگر کشورها هم از شورای هنری برخوردارند یا خیر باید بگویم اکثر ارکسترهای دنیا به صورت هیات هنری، انجمنی اداره می‌شوند و اعضای آن نوازندگان و موسیسن‌ها هستند و در حقیقت حضور افرادی که صرفاً جنبه مدیریتی داشته باشند.

■ **آیا تشکیل شورای هنری یا شورای سیاستگذاری در اسانسه‌ها ارکسترها قید شده**

استدک
شریفان: بله، اساننامه ارکستر سمفونیک
بیر نظر شورای هنری تدوین می شود و
بعد از آنه تأیید هیأت امناء خواهد رسید
تا به عنوان یک قانون به آن عمل شود.
تیران بگویم تا به امروز ارکستر سمفونیک
ایران هیچ اساننامه ای نداشته و تدوین
این آیین نامه برای اولین بار انجام می گیرد
که در آن شرح وظایف ارکستر تعیین و
تعریف شده است. در این اساننامه به ارکان
ارکستر، مدیریت داخلی، شورای هنری و رهبر
ارکستر اشاره شده است اما چون هنوز از

دربرداشتن کلمه شورای این عنوان اشتباهه
است. سید شریانی، ابتدا باید نامی
و به نظر من عنوان بیشتر تداعی
یک فضای تولیدی یا کارخانه‌ای
نام یک کارفرمی و هنری، بنابراین
آن را مدیریت یا شورای هنری
سم. عملکرد شورای هنری مانند یک
فکر است و در برخی از کشورها این
تولیت برعهده یک فرد بوده که البته
الایت یا حضور مشاوران و هیأت
است. می‌گوید، اما برای آن که
نیکی در نظر گرفته شده است، تشکیل
نیازی به حضور اعضای متشکل از
اندان و هنرپیش‌ها و آهنگاران
شورای هنری به وسیله آن‌ها انجام
برد. به عقیده من انجام و استحکام
نست براساس یک برنامه‌ریزی منون
ی شکل می‌گیرد در این اساس، شرح
ف و شرایط موجود در نظر
خواهد شد. درواقع این برنامه
اوده و تعریف شده است و اغلب این
های برعهده مدیر هنری است. البته
و هر کس که در نظر یک شورای
می‌گیرد شرایط متفاوتی دارد به عنوان
گاهی اوقات تصمیمات شورای
قائم به فرد بوده و در برخی موارد،
اما با دیدگی و همکاری
تمام این شورای هنری به رهبری
رهم به عنوان مدیر هنری معرفی
شده است که به نظر من معقول نیست.
درای برهمیز از آن نگاه یک بعدی
انتخاب درست، تشکیل شورای هنری
ان اتفاق است.

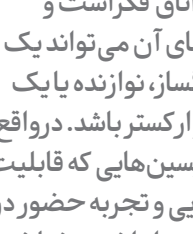
ش صاحب نسق: شورای هنری
رسمفونیک تهران، یک شورای چند
ی است و ایجاد آن برای بدنه چند
رکستر، چون اعضا و نوازندگان آن
ضروری است، البته در این بدنه چند
ی، دغدغه‌های بسیارمتفاوتی وجود
دارد. اگر بخواهد به شکل فردی به آن
توجه و نگاه شود- ولاینکه تجربیات
و متفنی هم در این راستا داشته‌ایم
مکالاتی را در خود به وجود می آورد که
ی، دغدغه‌های اعضای ارکستر
رکستر و کلیات آن است که ممکن

“

صاحب‌نسق: یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های اعضای شورای هنری ارکستر سمفونیک، حرکت چرخه تولید و چرخه اجرایی در موسیقی است که بی‌ارتباط با بخش آموزشی نبود و آموزش‌های درست و اصولی نقش بسزایی در آن دارد. بنابراین باید شرایطی را فراهم کند تا نوازندگان فارغ‌التحصیل از دانشگاه‌های هنرستان‌ها، جذب ارکسترها شوند.

عملکرد
ری مانند

هستند و نمایندگان شورای نوازندگان به دعوت شورای هنری در این شورا حضور و فعالیت دارند و مسائل و مشکلات مربوط

به ارکستر را مطرح می‌کنند. عملکرد شورا
هنری مانند یک اتاق فراسات و اعضای
آن می‌تواند یک آهنگساز، نوازنده یا یک
رهبر ارکستر باشد. درواقع موزیسین‌هایی که
قابلیت، توانایی و تجربه حضور در ارکستر را
داشته و شناخته شده و هستند و البته آشنا
آگاه به موسیقی، کلاسیک و ارکسترال
صاحب‌سبک، درپایخ قبلی اشاره کردم نام
افراد بسیاری برای حضور در این شورا مطرح
شد که بعضاً تعدادی از آنها از نوازندگان
پیشگامان هستند، اما تاکنون بدین
بود، افرادی انتخاب شوند که کاملاً نقش

عزیزان در این سال‌ها برای ارکستر و تری
موزیسین‌ها تلاش بسیاری داشته‌اند و جادو
هرکدام از اجتناب‌ناپذیر است. همچنین در
موزیسین‌ها و رهبران عزیزان و موزیسین‌ها
می‌توانند در جهت ارتقای سطح ارکستر
چیدمان‌های بسیار متنوع و متنوع و متنوع
آن، این همکاری‌ها را با شواکه داشته باشد
اما در حال حاضر تصمیم بر این است که
بدنه کاربردی شورای هنری ارکستر شت
بگیرد و وادارده‌ها با عنوان از این دوست
برزگران از تجربیات آنها استفاده شود
که در وهله اول شورای هنری مانند یک
ارتباطی بین نوازنده‌های ارکستر از نظر
شورای نوازندگان - با مدیریت بر این
بوده است. همچنین به نظر می‌رسد، بخش